

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2005. október 24.

**MAGYAR
MINT IDEGEN NYELV**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Általános útmutató

1. Jó megoldásnak -a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások mellett- elfogadhatók azok a megoldások is, amelyek az útmutatóban ugyan nem szerepelnek, de megfelelnek a magyar nyelv szabályainak, és értelmes megoldást kínálnak az adott feladatra.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér.
3. Fél pont és többletpont nem adható.
4. Az itemeket (pontokat) az adott feladatsorhoz tartozó táblázat alapján kell vizsgapontokká konvertálni. Az I. és a IV. vizsgarész esetében megegyezik az itemek száma és a vizsgapontok száma, ezért ott nincs átváltási táblázat.

I. Olvasott szöveg értéseÁltalános útmutató

1. Az elérhető maximális pontszám: 33 pont
2. Pontozás átszámítása: **33 item = 33 pont**
3. Helyesírási és nyelvhelyességi hibákért nem vonunk le pontot.

Feladatok

1. **Olvassa el a szöveget, majd döntse el, mely állítások igazak, melyek hamisak! Írjon X jelet a megfelelő helyre!**

Veszélyben a kínai Nagy Fal

	IGAZ	HAMIS	
A kínai Nagy Fal 2500 éves.		X	(0)
A kínai Nagy Fal 2500 km hosszú.	X		(1)
A kínai Nagy Fal omladozik.	X		(2)
A kínai Nagy Fal adatbázis vadonatúj.	X		(3)
A kínai Nagy Fal egy tartományhoz tartozik.		X	(4)
A kínai nagy Fal állapotát felméri.	X		(5)
A kínai Nagy Fal frissen van felújítva.		X	(6)

2. Olvassa el a csokoládéről szóló cikket, majd válaszoljon a kérdésekre!**Csokoládé**

a.

Helyszínek	Főszereplők
Zürich (7)	David Sprüngli (9) Rudolf Sprüngli (10) Rudolf Lindt (11)
Bern (8)	August Lindt (12)

b. egy (13)

c. Lindtnek Sprüngli (és fordítva). (14)

d. érdes, kesernyés, rágós (15-16) / két válaszért már jár a két pont /

e. Sokáig kell főzni, kakaóvaját kell adni hozzá.(17-18)

f. kéz/ujj, orr, fül, száj/nyelv (19-20) / két jó válasz 1 pont/ Minden érzékszervre-2 pont

g. a rajz- színvonalától függetlenül 1 pont, ha a vizsgázó megértette a feladatot. (21)

3. Olvassa el a következő tanácsokat, majd töltsse ki a táblázatot!**Hasznos tanácsok kánikula idejére (22-33)**

Mit csináljunk?	Mit ne csináljunk?
<i>Reggel menjünk piacra!</i>	Ne napozzunk!
Panaszainkkal forduljunk orvoshoz!	Alkohol tartalmú italt ne fogyassunk!

Tartalmilag bármilyen jó megoldás elfogadható. Nyelvi kívánalom az érthetőség.

II. Nyelvhelyesség

Általános útmutató

1. Az elérhető maximális pontszám: 25 pont (25item)
2. Pontozás átszámítása: **25 item=18 vizsgapont**

Itemek átszámítása pontokra:

Item	Vizsgapont
25	18
24	17
23	16
22	15
21	14
20	13
18-19	12
17	11
15-16	10

Item	Vizsgapont
14	9
12-13	8
11	7
9-10	6
8	5
6-7	4
5	3
3-4	2
1-2	1

3. A kisebb, nem értelemzavaró helyesírási hibával leírt megoldások elfogadhatóak.

Részletes útmutató

1. Olvassa el a következő interjúrészletet, majd oldja meg a feladatokat! **Göncz Árpádnál jártunk**

Feladatok

a. Alakítsa át a szöveg aláhúzott mondatait, és írja le őket jelen időben!

(0) Kevesen vagyunk egy osztályban, fiúk-lányok együtt, ami (most) nagy ritkaság.

Tizenkét gyerek van egy osztályban (1), csak év végén írnak egy -egy jellemzést az emberről (2), és osztályozzák (3).

Amit ott tanulok, arra mind emlékszem (4), mert játszva tanulunk (5), és nem magoljuk be az anyagot (6).

Az ember viszonyulni tanul a világhoz és viszonyulni egymáshoz (7).

Négy tanítónóm van, mind a négy másrmilyen (8), és mindegyiktől kaptam valamit (9).

b. Az alábbi szóalakok közül válassza ki, majd írja a második bekezdésben a kipontozott helyre az oda illőt! Három szó maradni fog.

tudom (0)

ismer (10)

felejtí (11)

hiszem (12)

elfelejtkezík (13)

hiszi (14)

megtanulja (15)

2. A cikk elolvasása után oldja meg a feladatokat!**Természet****a.***hogy (0)**aki (16)**és (17)**hogy (18)**hogy (19)**ami vagy amely (20)***b.***Neveld a következő generációt a természet védelmére! (0)**Ismerd meg a természet szépségeit! (21)**Védd az erdőt! (22)**Ne szemetelj! (23)**Ültess fákat! (24)**Szervezz erdei iskolát! (25)***III. Hallott szöveg értése**Általános útmutató

Az elérhető maximális pontszám: 22 pont (22item)

Pontozás átszámítása: **22 item = 33 vizsgapont**

Itemek átszámítása pontokra:

Item	Vizsgapont
22	33
21	32
20	30
19	29
18	27
17	26
16	24
15	23
14	21
13	20
12	18

Item	Vizsgapont
11	17
10	15
9	14
8	12
7	11
6	9
5	8
4	6
3	5
2	3
1	1

Részletes útmutató

A hanghordozón elhangzó szövegek:

A vizsgarész két szövegből áll.

Mindkét szöveget kétszer fogja hallani.

Az elhangzó szövegekhez tartozó feladatokat ebben a füzetben találja meg.

A feladatlapon a szöveg hallgatása közben és után is dolgozhat.

A feladatokat zene választja el.

Lesz egy kis ideje arra, hogy a feladatokkal megismerkedjen a szöveg elhangzása előtt.

Ezután meghallgatja a szöveget egyszer.

Utána van idő a feladatok megoldására.

Ezután elhangzik a szöveg másodszor részletekben.

Megint van idő a feladatlapon dolgozni.

Mindkét szöveget így fogja meghallgatni.

Az első szöveg hosszú, a második egy rövid szöveg lesz.

A teljes feladatsor elhangzása után marad még idő az ellenőrzésre.

A vizsga összesen 30 percig tart.

Jó munkát!

1. Apából lett após

Eszter kétéves volt, amikor édesapja egyik napról a másikra eltűnt a család életéből, magára hagyva őt és édesanyját. Soha többé nem látták, azt sem tudták, él-e, és ha igen valójában miért és hova ment ilyen hirtelen. Édesanyja éveken keresztül kerestette, de eredménytelenül.

„Sajnos egyáltalán nem emlékeztem apukámra, annyira kicsi voltam, mikor elhagyott minket – meséli Eszter. – Csak néhány fotó és édesanyám elmondása alapján tudtam kialakítani róla egy képet, ami sajnos elég hiányos volt, mert anya nem szívesen mesélt a múltból, én pedig igyekeztem nem bolygatni a dolgot. Csak annyit hallottam apukámról, hogy orvos, emberséges, víg kedélyű és sármos.

Számtalanszor eljátszottam a gondolattal, milyen lenne, ha egyszer csak becsöngetne hozzánk. Titokban persze mindig abban reménykedtem, hogy egyszer majd visszajön hozzánk, zokogva bocsánatot kér tőlünk, és élünk tovább boldogan – de persze mindez sosem történt meg...”

*Így nőtt fel Eszter, akiből angol-német szakos egyetemista lett, ráadásul az egyik legkiválóbb tanuló.

„Mindig kitűnő voltam, valószínűleg ezzel is apámnak akartam bizonyítani, hogy ha előkerül, lássa, milyen fantasztikus lánya van. De szerettem is tanulni, és mindenáron ki akartam jutni külföldre, ezért megpályáztam, és el is nyertem egy ösztöndíjat egy német egyetemre. Hamar sikerült beilleszkednem. Rövidesen már barátaim is voltak, sőt, egyikükből több is lett, mint barát.

*Életemben először voltam igazán szerelmes, és annyira boldognak éreztem magam Udo mellett, mint még soha. Meg voltam győződve róla, hogy a sors ezzel kárpótolt, amiért édesapám magamra hagyott. Az első perctől kezdve éreztük, hogy kapcsolatunk komoly. Eljött az ideje, hogy Udo bemutasson a szüleinek. Akkor már hónapok óta jártunk, de a németek kicsit merevebbek, ezért nem tulajdonítottam jelentőségét annak, hogy még nem ismerem a családját. Persze a kedvesem sokat mesélt róluk, így például tudtam, hogy az édesapja meghalt, és kicsi kora óta mamája második férje neveli. Érdekesnek tartotta, mikor kiderült, hogy én magyar vagyok, merthogy a nevelőapja is magyar, de erről nem beszéltünk többet.

Kicsit félttem a találkozástól, mert a szülei orvosok, és tartottam tőle, hogy valamiféle rögtönzött IQ-tesztnek vetnek alá, vagy éppen az anyagi háttérem nem lesz megfelelő nekik. Végül is sosem derült ki, mit gondoltak rólam.

Éppen hozzájuk indultam, amikor figyelmetlenül léptem le a járdáról, és elütött egy autó. Talán éppen az izgatottságom miatt nem vettem észre...”

*Eszter a kórházban tért magához. Szerencsés volt, mert „mindössze” egy nyílt lábszártöréssel és kisebb zúzódásokkal megúszta a balesetet.

„Udo fogta a kezem, amikor felébredtem. Ő mesélte el, mi történt, és egyúttal nyugtatott, ne aggódjak, jó kezekben vagyok, mert az apukája operált meg.

Akkor belépett a szobába egy orvos, kedvesen biccentett, és ezt mondta: Udo papája vagyok, nagyon örülök, hogy megismerhettem, bár sokkal kellemesebb lett volna, ha nem ilyen körülmények között találkozunk. Magyarul szolt hozzám, aminek külön örültem. És ahogy néztem, úgy éreztem, ismerősek a vonásai.

*Erősen gondolkodtam, honnan, de nem jöttem rá. Aztán ahogy tovább beszélgettünk és rám mosolygott, bevillant édesapám az egyik fényképről. Egyből elhessegettem ezt a merész gondolatot, arra fogtam az egészet, hogy még nem vagyok teljesen jól. Hát hogy lehetne éppen ő az apám? Regényes fantáziám szüleményének tartottam az egészet. Egyébként is különbözik a vezetéknevünk, igaz a keresztnéve viszont egyezett az édesapáméval. Nem hagyott nyugodni a gondolat. Mint egy örült nyomozó, órákon keresztül faggattam Udót. Kiderült, hogy nevelőapja húsz éve költözött át Magyarországról, de hogy miért hagyta el a hazáját, arról sosem mesélt. Néhány év múlva beleszeretett Udo édesanyjába, aki ugyanabban a kórházban dolgozott, ahol ő.

*Egyik alkalommal, amikor az orvosom megint bejött a kórterembe, hogy állapotom felől érdeklődjön, megkértem, beszéljünk kicsit. Sokat kérdezgettem Magyarországról, az ottani életéről. Elég titokzatos volt, inkább megpróbálta megfordítani a dolgot, és ő kérdezett rólam. Elmeséltem neki az életem, és közben fürkészttem az arcát. Ahogy a családomról beszéltem, egyre komorabb lett, idegesen tördelte a kezét, és talán ezt leplezendő előkapta a kórlapomat. Azt hiszem, ekkor tudta meg a vezetéknevemet, vagy legalábbis ekkor tudatosult benne. Csak ült csendben, meredtem bámulta a kórlapot, és láttam, hogy könnybe lábad a szeme. Megfogtam a kezét és azt kérdeztem: apa? Erre megölelt, és mindkettőnkől kitört a zokogás. Mikor kisírtuk magunkat, csak ennyit mondott: Bocsáss meg kislányom!

*Azóta Udo a férjem, és így az édesapám egyben az apósom is. Egyetlen fájdalmam, hogy anyukám nem jött el az esküvőnkre. Ő még nem tudott átlépni a múlton. Remélem, a kisbabám születésénél már mindketten ott lesznek.

(Maxima 2004)

**A szöveg részletekben is elhangzik, a szüneteket csillaggal jelöltük.*

Feladatok:

a.

- (1) Eszter két éves volt, vagy kisgyerek volt.
- (2) Reménykedett abban, hogy visszajön az apja.
- (3) Angol-német szakos egyetemista lett.
- (4) Pályázaton ösztöndíjat nyert.
- (5) Az édesanyja nem tudta, hogy hova került az apa.

A megoldások elfogadhatók abban az esetben is, ha nem válaszol a vizsgázó teljes mondattal.

b.

- (6) anyja
- (7) Németországba
- (8) Kitűnő tanuló volt.

c.

(9) ...elütött egy autót.

(10) ...szerelmem lett.

(11) ...apósom.

d.

1. (12)	2. (13)	3. (14)	4. (15)	5. (16)	6. (17)	7. (18)
c	f	d	b	a	g	e

2. Időjárás- jelentés

Ma a reggeli köd eloszlása után derengő napsütéses, enyhébb napunk lesz. Erős szél, valamint komoly csapadék kizárt. A hőmérséklet reggel 10, délután 17, késő este 12 fok körül alakul.

Feladatok

a.

(19) tavasz vagy ősz

(20) 10 fok

b.

(21) esernyőt, kardigánt

(22) kiskabátot, pulóvert (fél pont nem adható)

IV. Íráskészség

Az elérhető maximális pontszám: **33 pont**

Első szöveg: **12 pont**

Második szöveg: **21 pont**

A javítás és az értékelés az idegen nyelvekhez készült **központi javítási és értékelési útmutató** alapján történik.

A tartalmi elemek értékelésénél a feladatban megadott szempontokat vegyük figyelembe! A levél formai előírásainak csak a 2. feladatban kell megfelelni. (Az e-mail üzenet esetében csak az egyértelműség dönt.) Az értékelés legfőbb szempontja az érthetőség. A levél műfajából és a témából adódnak a stílusbeli elvárások.

A feladat**I. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról**

Értékelési szempontok	Pontszám
A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága	5 pont
Érthetőség; nyelvi megformálás	6 pont
Íráskép	1 pont
Összesen	12 pont

Amennyiben a dolgozat az első két szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

II. Az értékelési szempontok kifejtése:

- **A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága**

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó megvalósította-e a kommunikációs szándékot, azaz megfelelően dolgozta-e ki a témát; megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre. Nem kell pontot levonni azért, ha a szöveg hosszabb 50 szónál.

- **Érthetőség; nyelvi megformálás**

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg érthető-e az olvasó számára, az esetlegesen előforduló nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák a megértést nem akadályozzák-e

- **Íráskép**

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy milyen a szöveg írásképe, mennyire olvasható; a törlések és javítások mennyiben zavarják a szöveg áttekinthetőségét.

Értékelési skála**1. A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága**

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célt; megfelelően dolgozta ki a feladat minden részletét, és elérte a minimális szövegmenyiséget (50 szó).	A vizsgázó nagyrészt megvalósította a kommunikációs célt; 1-2 részlettől eltekintve általában megfelelően dolgozta ki a feladatot, és legalább 40 szó hosszúságú szöveget hozott létre	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célt; félreértette, illetve nem megfelelően dolgozta ki a feladat bizonyos részeit, a létrehozott szöveg 40 szónál rövidebb.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célt; félreértette, illetve nem megfelelően dolgozta ki a feladatot, a szöveg 25 szónál rövidebb

2. Érthetőség; nyelvi megformálás

6-5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg, egy-két kisebb pontatlanság ellenére, az olvasó számára tökéletesen érthető és követhető.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák ellenére az olvasó számára nagyjából érthető és követhető.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák következtében nehezen érthető és követhető, illetve félreérthető.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák miatt nem érthető és nem követhető.

3. Íráskép

1 pont	0 pont
Olvasható kézírás, áttekinthető törlések és javítások	Olvashatatlan kézírás és/vagy áttekinthetetlen törlések és javítások.

B feladat*I. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról*

Értékelési szempontok	Pontszám
A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése	5 pont
Hangnem, az olvasóban keltett benyomás	2 pont
Szövegalkotás	4 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség, helyesírás	4 pont
Íráskép	1 pont
Összesen	21 pont

Amennyiben a dolgozat a feladat teljesítése, a megadott szempontok követése szempont alapján 0 pont, akkor nem értékelhető a többi szempontok alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

II. Az értékelési szempontok kifejtése

- **A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése**

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó hogyan valósította meg a kommunikációs célt; hány irányító szempontra tért ki és milyen mélységben tárgyalta őket

- **Hangnem, az olvasóban keltett benyomás**

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme és stílusa megfelel-e a közlési szándéknak valamint az írásmű szerzője és olvasója közötti viszonyoknak; hogy az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti-e.

- **Szövegalkotás**

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy logikus-e az irányító szempontok elrendezése és a szöveg gondolatmenete, megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés és befejezés; hogy a vizsgázó hogyan alkalmazza a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (előre- és visszaulálás eszközei, névmások, kötőszók stb.).

- **Szókincs, kifejezésmód**

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által használt szókincs megfelel-e a témának, a szituációnak és a közlési szándéknak; hogy a szóhasználat a középszintnek megfelelő változatosságot mutat-e.

- **Nyelvhelyesség, helyesírás**

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak; hogy az esetlegesen

előforduló nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák mennyiben akadályozzák az olvasót abban, hogy a szöveget első olvasásra teljes egészében megértse.

- **Íráskép**

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy milyen a szöveg írásképe, mennyire olvasható; a törlések és javítások mennyiben zavarják a szöveg áttekinthetőségét.

III. Értékelési skála

1. A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat. Valamennyi irányító szempontot megfelelően kidolgozta. A szöveg a megadott hosszúságú (15% eltérés lehetséges).	A vizsgázó többnyire megvalósította a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet vagy kettőt megfelelően dolgozott ki, a többit csak részben, illetve egy irányító szempontot megfelelően, az összes többit csak részben.	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, ezen kívül még egyet részben, a többit egyáltalán nem, illetve valamennyi irányító szempontot csak részben.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően, csak néhányat részben, és van olyan is, amelyet egyáltalán nem.

2. Hangneme, az olvasóban keltett benyomás

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg a szövegfajtanak és a szerző és az olvasó közötti kapcsolatnak megfelelő hangnemben íródott, az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelt.	A szöveg hangneme következetlenséget mutat, az olvasóban nem mindig a szerző szándékának megfelelő benyomást kelt.	A szöveg hangneme nem megfelelő, az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő benyomást kelt.

3. Szövegalkotás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő, különül a bevezetés és a befejezés. A szöveg a gondolati tagolást követő bekezdésekből áll. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra, - elkülöníti legalább a bevezetést vagy a befejezést (2 pont) -bekezdéseket alkalmaz. (3 pont) A mondatok általában szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra, hiányzik a bevezetés és a befejezés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen, összefüggéstelen mondatokból áll. A szöveg annyira rövid, hogy szöveggé nem értékelhető.

4. Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándékának megfelelő, változatos, viszonylag bő szókincs jellemzi.	A szöveget a témának és a közlési szándékának megfelelő szókincs jellemzi. A szókincs korlátai miatt előfordul ismétlés. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban nem vagy csak kis mértékben nehezíti a megértést.	A szöveget kevésbé változatos, helyenként egyszerű, de még a téma és a közlési szándék szempontjából elfogadható jellemzi. Sok a szóismétlés. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néhány helyen jelentősen megnehezíti a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs nagyon egyszerű, nem a témának és a közlési szándékának megfelelő. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen megnehezíti a szöveg megértését.

5. Nyelvhelyesség, helyesírás

4 pont	3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg kevés nyelvi	A szöveg több nyelvi	A szövegben sok olyan	A szöveg a nyelvi

(mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban nem befolyásolják a megértést.	(mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, VAGY csak néhány nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban nehezítik a megértést.	nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba van, amelyek a megértést jelentősen megnehezítik, valamint sok, a megértést nem befolyásoló nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba is előfordul benne.	(mondattani, alaktani, helyesírási) hibák miatt több helyen nem érthető.
6. Íráskép			
1 pont		0 pont	
Olvasható kézírás, áttekinthető törlések és javítások		Olvashatatlan kézírás.	